

CONCURSUL ȘCOLAR DE GEOGRAFIE
ETAPA NAȚIONALĂ 19 – 24 APRILIE 2003
BAREM DE CORECTARE ȘI NOTARE
CLASA a IX-a GEOGRAFIE FIZICĂ

1. Se acordă **12 puncte** pentru răspunsul corect și complet:

A. pentru ordonarea logică a proceselor caracteristice din geosinclinal se acordă punctajul astfel: a) lăsarea (subsidența) (**1p**); b) acumularea de materiale aduse de pe uscaturile vecine (**1p**); c) transformarea depozitelor sub efectul presiunii și al temperaturii (**1p**); d) ondulări ale straturilor (**1p**); e) erupții submarine (**1p**).

B. subsidența este posibilă în condițiile lăsării lente a fundului unui bazin de sedimentare (**1p**), pe măsura acumulării de materiale, ca efect al apăsării acestora, în perioadele geologice, cu intensitate variabilă (**2p**); în funcție de grosimea și granulometria depozitelor acumulate subsidența poate continua și după transformarea bazinului într-o regiune de uscat (**2p**), unde poate avea loc o aluvionare fluviatilă (**1p**), formându-se câmpii de subsidență (**1p**).

Total 12 puncte

2. Se acordă **15 puncte** pentru răspunsul corect și complet:

a) 1 - Lacul Bratsk (**1p**), lac de baraj hidroenergetic (antropic) (**1p**);

2 - Lacul Baikal (**1p**), lac tectonic (**1p**);

3 - Vänern (**1p**), lac tectono-glaciatic (**1p**);

4 - Marele Lac Sărat (**1p**), lac în crater vulcanic (**1p**);

5 - Lacul Razim (**1p**), lagună maritimă (**1p**);

b) 1. acumulări de apă în spatele barajelor construite de om pe văile râurilor (**1p**);

2. lacurile de origine tectonică, apele s-au cantonat într-un graben (**1p**);

3. apele lacului, după retragerea ghețarilor cuaternari, s-au stocat în concavități create de ghețari (**1p**);

4. lac într-un crater de explozie, a cărui cuvetă este de origine vulcanică (**1p**);

5. vechi golfuri închise de cordoane de nisip aduse de curenți maritimi și valuri (**1p**);

Total 15 puncte

3. Se acordă **15 puncte** pentru răspunsul corect și complet:

a. pentru denumirea corectă a fiecărei insule se acordă câte 1p: a) Borneo (Kalimantan) (**1p**);

b) Corsica (**1p**); c) Baffin (Terra Baffin) (**1p**);

b. pentru transformarea corectă a scării numerice în scară grafică pentru fiecare dintre cele trei insule se acordă 1p (3 insule: a, b, c x 1p = **3p**)

- precizarea relației de calcul (0,25p)

- obținerea rezultatului corect (0,25p)

- construirea scării grafice (0,25p)

- scrierea datelor corespunzătoare pe scara grafică (0,25p)

c. pentru calculul distanței dintre orașele Ajaccio și Bastia se acordă 4 puncte:

- scrierea relației de calcul (**1p**);

- înlocuirea corectă a termenilor necunoscuți cu datele corespunzătoare (**1p**);

- aflarea rezultatului corect în mm (**1p**);

- transformarea rezultatului din mm în km (**1p**);

d. pentru precizarea tipurilor de climă se acordă 3 puncte: 1) climă ecuatorială (**1p**); 2) climă mediteraneană (**1p**); 3) climă polară (**1p**);

e. pentru precizarea tipurilor de țarm se acordă 2 puncte: b) țarm carstic (**1p**); c) țarm cu fiorduri (**1p**);

Total 15 puncte

4. Se acordă **20 puncte** pentru răspunsul corect și complet:

- atracția gravitațională a Pământului condiționează existența geosistemului prin manifestările tuturor fenomenelor fizice și biologice ce au loc la suprafața terestră (**1p**);

- forma de teroid (telluroid) este datorată gravitației (**1p**);

- gravitația este forța ce determină distribuția verticală a masei terestre (**1p**) și structura geosferică a Terrei (**1p**);

- gravitația reglează toate procesele dinamice la suprafața planetei (adică, menține Terra lângă Soare, în limitele ecosferei) (**1p**);

- gravitația păstrează aderența atmosferei (**1p**) și hidrosferei de scoarța terestră (**1p**);

- gravitația determină concentrarea aerului în troposferă (**1p**) și mișcarea aerului (**1p**);

- gravitația reglează procesele de sedimentare în mări și oceane (**1p**), scurgerea apei în albiile râurilor (**1p**), realizarea ciclului apei în natură (**1p**), modelarea reliefului (**1p**);

- munții nu depășesc 8888 m datorită gravitației terestre (1p), în absența atracției gravitaționale munții s-ar fi înălțat și mai mult (1p);
- atracția gravitațională influențează fenomenele biologice (1p) prin fenomenul de geotropism (1p), prin creșterea rădăcinilor și tulpinilor (1p), prin dimensionarea înălțimii viețuitoarelor (1p), în mod diferențiat la organismele din apă și de pe uscat (1p);

Total 20 puncte

5. Se acordă **15 puncte** pentru răspunsul corect și complet:

- radiația solară este distribuită inegal, în cursul anului, pe suprafața Terrei (1p), înregistrându-se valori mai mari în luna ianuarie în emisfera sudică, în zona tropicală și în luna iulie, în emisfera nordică, tot în zona tropicală (1p);
- mișcarea de revoluție și înclinarea axei fac posibile formarea și alternarea anotimpurilor, în mod diferit, în cele două emisfere (1p), în funcție de modificarea poziției aparente a Soarelui în cursul anului (1p);
- la fiecare 6 luni, zonele în care razele solare cad sub un unghi de incidență maxim (zona tropicală) se deplasează în emisfera opusă (1p), timp în care Terra se expune, alternant, energiei radiative cu valori înalte (1p) fie, vara, în zona tropicală nordică (1p), fie, iarna, în zona tropicală sudică (1p);
- teritoriile cu temperaturi de peste 30°C în luna ianuarie: Gran Chaco (Argentina) (1p); Deșertul Kalahari (Africa Meridională) (1p); Deșerturile Australiei (Victoria, Gibson, Tanami, Marele Deșert de Nisip) (1p), spațiul geografic dintre Marea Roșie și Lacul Victoria (Masivul Etiopian) (1p);
- teritoriile cu temperaturi medii de peste 30°C în luna iulie: partea sud-vestică a SUA și Mexic (1p); Sahara (1p); spațiul geografic situat între Marea Roșie și nordul Indochinei / sudul Chinei (1p);

Total 15 puncte

6. Se acordă **13 puncte** pentru răspunsul corect și complet:

a. pentru precizarea corectă a tipului de climă specific se acordă 3 puncte:

A - tipul de climă subecuatorială (1p);

B - tipul de climă tropicală aridă (1p);

C - tipul de climă subpolară (1p);

b. A - tipul de climă subecuatorială este confirmat de:

- două sezoane: unul ploios (aprilie - octombrie (sezonul de vară)) (1p) și altul uscat (octombrie - aprilie (sezonul de iarnă)) (1p);
- temperaturi medii lunare de 25° - 32°C, cu două maxime (între aprilie și octombrie, deci: emisfera nordică) (1p);

B. tipul de climă tropicală se explică prin:

- cantități foarte reduse de precipitații (în jur de 50 mm/an) (1p);
- amplitudini termice între limite extreme foarte mari (de la 12° la 36°C) (1p), cu maximum în iulie și minimum în decembrie - ianuarie (emisfera nordică) (1p);

C. tipul de climă subpolară se identifică prin:

- precipitații anuale foarte scăzute (100 - 200 mm) (1p);
- o perioadă (5 luni) fără precipitații, datorită maselor de aer polar, rece (1p);
- amplitudini termice lunare foarte mari, de la -50°C (ianuarie) la +15°C (iulie) (1p);
- vară scurtă (în jur de 2 luni), cu temperaturi medii de peste 10°C (1p).

Total 13 puncte

* Pentru toate subiectele: Se acceptă orice altă formulare care păstrează același sens cu ideile menționate în barem.

Din oficiu se acordă 10 puncte.